

GAP TURU / 18-23 NİSAN 2018

DİNLERİN VE MEDENİYETİN COĞRAFYASINA (GAP) YOLCULUĞUMUZU TAMAMLADIK..

MMO Ailesi bu GAP (Şanlıurfa-Mardin-Gaziantep-Hatay) Turun daydı..

Her yıl Geleneksel olarak düzenlediğimiz Kültür Turlarımızda Bu yıl,otantik ve yöresel kültürü içinde barındıran 3 günlük kısa tatili fırsat bilip, birkaç günde ekleyince **Gap Gezisi**'nde karar verdik, birkaç ay öncesinden planlayıp düştük yollara..

18 Nisan 2018 Çarşambaı akşamı saat: 07,30 İzmit Yahyakaptan/Arastapark önünde üyelerimizle, tanışma yerleşme (ki her gezide tanışsak, tanınmasak bir heyecan içimizde var olduğunu söylemeliyim.) durumları sonrası otobüste yerlerimizi alarak sabahın ilk ışıklarında bir sabah kahvaltısıyla ilk molamızı, Adana da vererek gezimizin başlangıcını yaptık..

Uzun bir yolculuk sonrası Peygamberler Şehri Urfa'ya vardık ve gezimize Hz. İbrahim Peygamberin ateşe atıldığı yer olarak bilinen Halil-ül Rahman gölü yani Balıklı göl den başladık .*"Efsaneye göre Kral Nemrut, yıldızlarda, bir adamın ona ve putperestliğine savaş açacağını haber veren bir işaret görür. Bu adam Hz. İbrahim'dir.Ancak sadece Nemrut'un putperestliğine başkaldırmamış, aynı zamanda kızı Zeliha'ya da gönlünü kaptırmıştır. Kral Nemrut bu durum karşısında Hz. İbrahim'in yakılması emrini verir. Bugün Balıklı Göl'ün bulunduğu yere, kentin her yerinden görülebilecek büyüklükte bir ateş yakılır. Ateşin karşısına denk düşen tepeye yaptırılan 2 büyük sütun arasındaki mancınıkla İbrahim ateşe fırlatılır.Ancak atrş göle, odunlar ise balıklara dönüşür. O gün bugündür buradaki göl kutsal sayılır.İçindeki balıklar da kutsaldır. Her kim bu balıklardan yerse onun kör olacağına inanılır. O günden sonra gölün adı Halil'ür Rahman olur. "Allahın Dostu" anlamına gelen bu isim Hz. İbrahim'in kutsallığını yansıtır. Bugün bu göl her iki isimle de anılıyor. İbrahim için ağlayan Nemrut'un kızı Zeliha'nın göz yaşlarından ise Balıklı Göl'ün hemen yanında küçük bir göl daha oluşur, bu gölün adı ise "Zeliha'nın gözü" anlamına gelen "Ayn-Zeliha"...*

Urfa ya ulaştığınızda büyükçe bir Orta Anadolu ilçesine geldiğiniz izlenimine varıyorsunuz çabucak. Türkiye'nin doğusu ile batısı arasındaki sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel gelişmişlik seviyelerindeki, zaten bilindik uçurumu gözlemlenizle hissetmek insana apayrı duygular yaşatıyor. Şehrin hemen dış kısımlarında ya da şehirlerarası karayollarında; yol kenarına çömelmiş oturan, bir eli şakaklarına dayalı, diğer eli sarma tütünden sigara tutan , fakirliğin ve çaresizliğin adeta resmini gözlerimizin önüne seren, başı poşulu, yüzleri kavuran güneşin izlerini taşıyan yöre insanları, bugüne kadar gördüğümüz fotoğraf karelerinin hiç de mizanpaj olmadığını gösterdi bizlere..

Çekilen fotoğrafların ardından yürüyerek Hz. İbrahim Peygamberin doğduğu mağara, Sonrasında Urfa çarşısında demirciler, bakırcılar, yemeniciler, baharatçılar çarşılarını gezerek poşu, şalvar, isot, salça, biber, bakır gibi yöreye özgü ürünleri alma imkânımız oldu. Çarşı içerisinde "eşkiya" filmine de

set olmuş aynı zamanda toprak ağalarının domino oynadıkları yer olan Gümrük Han' ve burada içilen sıcak çaylar ve yediğimiz enfes patlıcan kebabları sonrası Harranı görmek üzere yola koyulduk..

Harran,Urfa'nın küçük bir ilçesi. Urfa ile arası 45 km. Mezopotamya ile Akdeniz'i birleştiren yol üzerinde önemli bir durak. Bilinen en eski üniversiteye ait kalıntılar var. İslam kültüründe önemli bir yere sahip olan Harran Üniversitesi'nden birçok İslam filozofu ve bilim adamı yetişmiş.

Harran'da dikkati çekenlerden biri de Harran Evleri. Başka hiçbir yerde göremeyeceğiniz bu evler Anadolu insanının iklim ve coğrafya şartlarına göre yaptıkları görülmeye değer yerlerden biri.. Konik kubbeli evlerin 300 yıla dayanan geçmişleri var. Evler tarihi kalıntılardan çıkan tuğlalardan yapılmış. Dışarıdan ilk bakışta çadır gibi görünüyorlar. Ama tuğla ile örülmüş, çamurla sıvanmış hepsi. Evler yazın serin kışın sıcak olması sebebiyle iklim koşullarına çok uygun. Üç yılda bir dış ve iç cepheleri çamurla sıvanıyormuş. Evlerden biri düzenlenerek müze haline getirilmiş ve tipik Harran

yaşantısını, kültürünü görebiliyorsunuz.

Bizleri ağırlayan evlerine davet eden 8 eşli Aşiret ağasının evinin rehberliğini oğlu yaparken, halen başlık parasının orada uygulandığını, esmerlere 70 bin lira başlık verildiğini, grubun sarışını İlknur arkadaşımıza dönerek "size 250 bin verirler " cümlesinde bizlere her ne kadar kabul edilesi gelmesede, etnik yaşamlarındaki bu durumu espiyle karşılayarak gezimiz boyunca İlknur'a yaptığımız şakalarla, kahkalarla güldüğümüz anıya dönüştürdük..

7 tane aşiretin yer aldığı, çoğunlukla kadınların değil erkeklerin çalıştığı (hatta kadınlar evde Seda Sayan'ı, Binbir Gece'yi ve magazin haberlerini izliyormuş) çok fakir görünmelerine rağmen oldukça varlıklı oldukları bize söylendi. Aslına bakarsanız oralar hala bizim televizyonlardan

gördüklerimiz gibi değil, belli ki milenyum çağına Harranlılar da ayak uydurmuş.

E tabi grubun da bir ağası, oğlu, gelini, torunu lazımdı.. Bizde bunu fotoğraf karesiyle yaşatmaya çalıştık☺

Mesut bey'in üzerine ağa tanımıyoruz artık ☺ MMO AŞİRET GRUBU ☺

Ardından akşam sıra gecesinde Hamamdan revize edilmiş bir mekanda Sıra gecesine katıldık. Çiğ köfteler halayla yine çok keyifli ve etnik bir gece geçirdik..Grubumuzun Urfalı olan Avni bey ve Dilek arkadaşımız evsahipliğinin hakkını verdi ☺

2.gün yolumuzu göbeklitepe ye çeviriyoruz.. Bölge halkı tarafından daha önce de bilinen Göbekli Tepe 1994 yılında Alman arkeolog Klaus Schmidt tarafından anlaşılmış. Yöre halkının gelip dilek diledikleri bir tepe

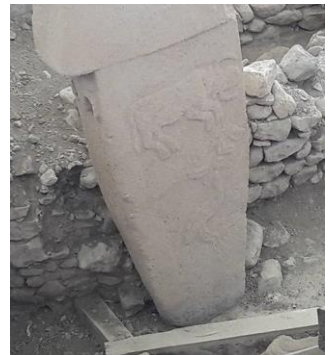
iken sonrasında dünya arkeoloji tarihi açısından çok önemli bir bölge haline gelmiş.

Yapılan karbon testlerine göre M.Ö. 9600 yılına ait olduğu ifade edilen bu dev anıtların dünyanın bilinen ilk tapınakları olduğu söyleniyor.

Kazılar halen devam ediyor ve önemli bir bölümünün de üzerinde

iskeleler kurulu olduğu için aslında çok da bir şey göremiyorsunuz. Göbekli Tepe'nin insanlık tarihi açısından önemini kavrayabilmek için yazının M.Ö. 5000 yılında bulunduğunu söylemek yeterli sanırım.

Henüz tekerleği bile bulmayan, avcılık ve toplayıcılık yapan taş devri insanı 15 ton ağırlığındaki blok kayaları 500 metre kadar taşımış ve 24 farklı tapınağın her biri farklı zamanlarda olmak üzere 1000 yılı aşkın zamanda yapılmış. O tarihte Göbekli Tepe'ye en yakın olan yerleşim yeri Nevalı Çori 35 kilometre ötedeymiş. Dolayısı ile

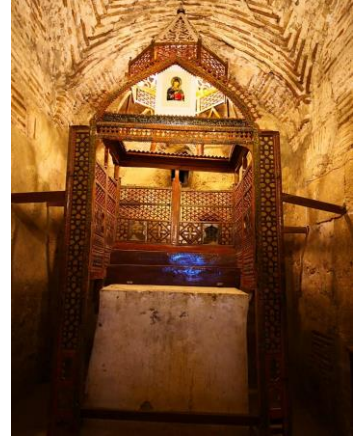

Göbekli Tepeye gelmişler, bu büyük inşaat projesi için burada yaşamışlar sonra ise üzeri kapatılarak terk edip gitmişler. T kafalı tek parça blok kayaların insanı ya da onların tanrılarını sembolize ettiği düşünülüyor. Öyle ki bazı sütunların üzerinde kazınmış elleri görebiliyorsunuz. Turna kuşları, yılan, tilki ve boğa bolca kullanılan hayvan figürleri...

Ve ardından MARDİN'e ulaşıyoruz.. Mardin bir masal şehri gibi.. Mardin'e girişte Artuklu mimarisinin başyapıtlarından KASİMİYE MEDRESESİ'ni geziyoruz. Hem dış mimarisi hem de iç mimarisi göz dolduruyor ve yapıldığı dönemlerde dini ve fenni ilimler öğreten bir medrese olduğunu öğrendik.

Mardine gelmişken görülmesi gereken en önemli yerlerden biri de DEYRUL ZAFARAN MANASTIRI dediler, (adını

Safran çiçeğinden almış) rotamızı bu kez Manastıra çevirdik, Süryaniler için önemini sürdürmeye ve gerçeküstü atmosferi ile ziyaretçilerini ağırlamaya devam ediyor, Mezopotamya'nın ilk tapınaklarından birinin üzerine kurulu olan Manastır belki bin yıldır ibadet edilmesine alışık, bozkırın ortasında yükselen ortaçağ yapılarını andırıyor, Rahipler ve öğrencilerin yaşama

biçiminde yüzlerce yıl önceki gibi..

Anlatılan öyküsüne gelince; "Bundan yaklaşık 4000 yıl önce, Güneş'e tapanlar kendilerine bir tapınak aramışlar, öyle bir tapınak yapmak istemişler ki bütün Mezopotamya ovası önlerinde uzansın ama dağların arasında da kaybolsun." Bunu gerçekleştirmek için Mardin'den 4 km uzağa tapınaklarını kurmuşlar. Güneş tapınağıyla başlayan serüven, pagan inanışından sonra Hristiyanlık Ortodoks

Süryani tapınağına dönüşmüş.. Güneşe tapanların tapınak olarak kurdukları dönemde Deyrulzafaran böyle bir yapı değilmiş, küçük bir yeraltı tapınağıyken, tek tanrılara geçiş sonrası tapınak bugünkü halini almış..

Tapınağın köşesinde incik boncuk satan Serap ve 8 kardeşli hikayesiyle belleklerimizde yerini aldı..

Burada Mezopotamya Ovası'nın görüntüsü bizleri büyülüyor. Sonra Mardin sokaklarında gezmeye başlıyoruz. Ulu Cami Mahallesi, Abbaralar, Şehidiye Cami, PTT Evi (şahtana evi) gezileri sırasında kendimizi başka bir dünyada bulduğumuz söyleyebiliriz.. Verilen 2,5 saatlik serbest zaman sonrası Midyat'taki otelimize hareketle yöresel eğlence ve yemeklerle günümüzü tamamlamaya geçmişken, bir başka jolly tur misafirlerinin pistteki danslarından bahsetmeden geçmemek lazım.. Müzikle piyesi bir ara da bizlere sunan Esen hn, (Tavuk Teyze) Tavuk dansı çok uzun yıllar belleklerimizde kalacak sanırım..

Gezimizin 3.günü Midyat'ta uyanıyoruz. Midyat'ı daha çok dizilerden, dizilerdeki konaklarıyla hatta en önemlisi Sermiyan

Midyat'ın yazıp yönettiği Hükümet Kadın filmi ile biliriz. Hükümet Kadın sadece film konusu değil gerçekten yaşanmış, gerçek hikayedir. Türkiye'nin ilk Bayan Belediye Başkanı Midyat'ta göreve gelmiştir.

Görülmesi gereken yerlerin başında Midyat Devlet Konuk Evi geliyor. Şu meşhur Sıla dizisinin çekildiği ev☺ Konak ince taş işçiliği ile

camların ve balkonların siyah demirler ile örülü ahengi içerisinde sırasıyla avluları aşarak konağın en üst katına varıp Midyat'ı ayaklarımızın altına alıp Açık Hava Müzesini izlemeye koyuluyoruz. Konuk evinden çıktuktan sonra Midyat'ın el nakışlı evlerine hayranlıkla baka baka mistik ortamda çarşıya varıyoruz. Telkari olarak bilinen geleneksel taş işçiliğini yakından tanımaya imkan veren, Telkari'nin merkezi konumunda bir çarşı burası. Biz sabahın erken saatlerinde burada olduğumuzdan dükkanların hepsi henüz açılmamışken, midyata veda ettik.. Bize Telkari bayağı yetti diyebiliriz☺ telkâri künye almayan bayan kalmadı diyebiliriz...

Mardin de gezilecek yer çok ama, bizim vaktimiz az ve rota Hasankeyf e yöneliyoruz..

**Tanrı evreni ve insanları, insanlar medeniyetleri,
medeniyetler beni yarattı.**

Adım, Hasankeyf. 12000 yaşındayım.

**Henüz Asurlular yokken, Urartular yokken, Sümerler,
Babilliler, Gutiler, Hurriler, bunların hiçbiri yokken ben
vardım.**

**Daha İbrahim doğmamışken, Zerdüşt doğmamışken, Yunus,
Musa, İsa ve Muhammed doğmamışken, ben vardım.
Avesta yokken, Tevrât yokken, İncil ve Kur'ân yokken, ben
vardım.**

**Hepsini gözlerimle gördüm, yaşadım. Gözlerimin önünde doğdular, gözlerimin önünde büyüdüler, mücadele
ettiler ve gözlerimin önünde yayıldılar.**

**Gördükleriniz içinde benden daha eski olan tek şey, beni
beslemek ve doyurmak için yaratılan Dicle Nehri'nin şiiir gibi
akan sularındır**

**Kaç yaşındaydım ben, biliyor musunuz? Tam 12 bin
yaşındaydım ve vefâsız insanoğlu, 12 bin yaşında.
Mezopotamya dediğiniz ne ki, torunum yaşında sayılır.**

Bu kadar zengin bir tarihe ve esere sahip olmasına karşın Hasankeyf acılar içinde, Dicle açmış kollarını ağlamakta...

Sahipsiz bırakılan tarihi yerler, eserler, insanımızın kendi tarihine sahip çıkmayı ve bu kadar güzel ve önemli tarih dokusuyla bezeli bu yeri kendi haline ve kaderine terk etmiş olması çok üzdü bizleri... Yapılacak barajın konumu nedeniyle sular altında kalacak olan bu eşsiz yöre burada yaşayan halkı da ikiye bölmüş durumda...Yöre halkı yapılacak olan barajın kendileri için bir kazanç

kaynağı ve toprakları için bir şans olarak görmekte ama diğer kesim ise biraz daha eskiye saygı gösterip bu güzelliğin yok olmasına karşı çıkmakta.

Dicle'nin soğuk sularında yapılan muhteşem Artuklu

Köprüsüne Yapılış tarihi kesin olarak bilinmiyor. Ama ayaklarında yer alan kabartma figürlerden Artuklular dönemine ait olduğu kabul ediliyor. Günümüzde sadece iki kemer ve iki orta ayak var, ve iki ayak arasındaki mesafe 40 mt. Gerçekten çok etkileyici ve aslında bana göre Hasankeyf bu köprü ile taçlandırmış kendini...

Ve yine çok komik bir şey; bu köprü ayağında bir aile yaşıyor, evet evleri bu köprü ayağının üzerinde. Adamın elinde 200 yıllık Osmanlı tapusu varmış ve devlet adama en az 10 dava açmış ve hepsini de adam kazanmış. Şimdi burada yine yaşamına devam etmekte. Çok ciddi paralar teklif edilmiş ama son güne kadar çıkmayacağı demiş buradan. Uydu anteni bile kurmuş bu köprüye, tarihi bilinmeyen bu muhteşem esere, uydu anteni kurmuş... Siz zahmet etmeyin, ben ağladım :(:-/

Ve Rotamız Halfeti, Gaziantep, Hatay.....

.....devamı gelecek sayıda.....